

DROGCSATA*

A drogfogyasztás általában rendkívül súlyos (mert életet és közbiztonságot veszélyeztető) problémáit sehol a világon nem tudják megnyugtatóan kezelni. Ahol a drogkereskedőkre és drogfogyasztókra egyaránt szigorúan (akár az életvesztés – azaz kivégzés – fenyegetésével, lehetőségével) sújt le a törvény, ott csakugyan nem burjánzik sem a fogyasztás, sem mögötte a bűnözés (ld. pl. Szingapúr), csakogy ezek a társadalmak diktatúrák, és nem liberális demokráciák, amely formációban mi, magyarok élni szándékozunk.

Demokráciában, felelős („gondolkodó”) emberként, ha tetszik, ha nem, felelnünk kell arra a kérdésre, amelyet Konrád György, a hazai liberálisok egyik (egyik oldalon) köztiszteletben álló ideológusa is feltett a „Májusi Marihuána Nap”-on, és amelyből minden egyéb kérdés és válasz is következik: „Aki másnak nem árt, az bűnös-e?” A kérdés jelentőségét sejteni engedi, hogy az időközben a marihuána-ünneplőkkel szembeszálló (megütköző) ellentüntetők nem hagyták szóhoz jutni Konrádot, nem engedték elmondani (felolvasni) a beszédét, ezért az író a lényeg egymondatos megragadására, egyetlen kérdésbe való belesűritésére kényszerült, hogy így szembesíthesse vele a közönséget. A helyzet (és az egész törzsi háború természetének megértése szempontjából) roppant fontosnak kell ítélnünk a televízió által tudósított esemény egy apró mozzanatát: a neves író – a képernyőn jól láthatóan – valóban őszintén elcsodálkozott azon, hogy kérdése a legkevésbé sem fogant meg az ellentüntető tömegben (amely egyébként néhány perccel korábban Jancsó Miklós filmrendezőt tojással és paradicsommal hajigálta meg). „Önök nem akarnak gondolkodni!” – szólalt meg az író teljes elképedéssel.

Nos, ugyanez a teljes elképedés jellemezte az ellentüntetőket is. Ha a drogfogyasztás – mögötte a drogkereskedelem, az alvilági és fiatalkori bűnözés – bizonyíthatóan megbolygatja egy ország vagy kisebb közösségének mindennapi életét; ha a közösségnek semmi haszna, annál több kára származik belőle; akkor egészséges, normális, haza- és nemzetszerető (stb.) emberek hogyan juthatnának el odáig, hogy a marihuána-fogyasztást népszerűsítsék, a drogfogyasztásért demonstráljanak? „A Vörösmarty térre hív vasárnapra »minden józan gondolkodású embert« a Tiszta Levegőért polgári kör, hogy tiltakozzanak a marihuána legalizálásáért szervezett tüntetésen” – számol be a Népszabadság¹ az egyik ellentüntető szervezet felhívásáról és egyben indítékáról. Ugyanitt olvashatjuk: „Korábban jelezte tiltakozását az Orbán Viktor által alapított Szövetség a Nemzetért Polgári Kör is, elutasítva a

* Megjelent a Népszabadságban A drog mint hadszíntér címmel.

drogozás népszerűsítését, a gyermekek drogra szoktatását, különösen ízléstelennek és otrombának” tartva, hogy a demonstrációt anyák napján tartják.” Azt is megtudjuk az újságokból, hogy közleményben ítélte el a rendezvényt a Nagycsaládosok Egyesülete is (ugyancsak a gyerekeket féltve a drogozástól).

Mindeközben a Májusi Marihuána Nap szervezője, a Kendermag Egyesület a sajtónak adott temérdek nyilatkozatában egyetlen egyszer sem felejtette el kinyilvánítani, hogy „nem a kenderfogyasztás mellett kardoskodnak majd, hanem azt szeretnék világossá tenni, hogy a kenderszármazékok használói nem bűnözők”. Az is világossá vált, hogy – anyák napja ide vagy oda – nemzetközi demonstrációról van szó, világszerte több mint kétszáz városban tartanak hasonló tiltakozásokat ugyanazon a napon. A kilátásba helyezett ellentüntetések kapcsán pedig az említett (Kendermag) egyesület elnöke kijelentette, hogy „szeretettel várnak mindenkit a rendezvényre, csak arra kérik a jelenlevőket, hogy civilizáltan fejtsek ki véleményüket”².

Hogyan lehetséges, hogy ilyen nyilatkozatok és ilyen tények birtokában sem lehetett elkerülni, hogy a Szabad Magyarországért Mozgalom és különféle polgárikörök tagjai, szimpatizánsai ne menjenek neki a kendermagosoknak? E talány a drog hadszínterét a kutatás kiváló terepévé teszi a törzsi háború természetének megértéséhez.

A nemzet- és magyarságféltő nacionalisták egyetlen szavukat sem hiszik el a liberális antinacionalistáknak, s erre, úgy vélik, jó okuk van. A balliberális (szabad demokratás) kormány a lehető leggyorsabban enyhítette („liberalizálta”) a drogkereskedelem és drogfogyasztás büntethetőségét, beleértve az iskolai drogozást is; miközben az Európai Unióban általában a büntetések szigorításán fáradoznak. Horn Gábor SZDSZ-es politikus szerint az ellenzéki vádak ellenére pártjának semmi köze a rendezvényhez; miközben ezt nyilatkozza, ő ott áll a színpad mögött, odafent Konrád György szeretne megszólalni, kicsit odébb pedig Gusztus Péter, a szabad demokraták ügyvivője, országgyűlési képviselője vegyül el. A nacionalistáknak szent meggyőződésük, hogy a balliberálisok tudatosan az ország tönkretételén, megbetegítésén, ellenálló képessége megtörésén fáradoznak, ezért harcolnak a drog legalizálásáért. Minden más csak képmutatás volna, amivel igazi szándékaikat akarnák csak leplezni. Azt a szándékukat, hogy a magyar népet kiszolgáltatnák a nemzetközi tőke hatalmának, netán a zsidók terjeszkedési törekvéseinek³. Ráadásul kezükre játszik a legfrissebb hír Soros Györgyről, a haza balliberálisok nagy barátjáról és mecénásáról: mint az Independentből (pontosabban a Magyar Nemzetből, Lovas István lapszemléjéből) megtudhatják, „George Soros új lobbicsoportot hozott létre, amelynek célja az, hogy a kábítószer-fogyasztókat ne ítéljék börtönre, hanem kezeljék őket. Az Egyesült Nemzetek viszont épp most kívánja

jelentősen csökkenteni a kábítószeres elérhetőségét és az az iránt jelentkező keresletet.”

A törzsi háború irracionális nem engedi meg annak észrevételét, hogy ha másik 199 országban is tüntetnek a marihuána mellett (pontosabban: a büntethetőség ellen), akkor nem túl logikus pusztán magyarellenességet látni az egész akció mögött. Ha az igazi indítékokat keressük, értelmeznünk kell Konrád két mondatát, s még inkább az arcjátékát.

Akármilyen nehéz, be kellene látni: egyszerre liberális és individualista szempontból (azaz az individualista liberalizmus nézőpontjából) lehet teljesen őszintén, mindenféle hátsó szándék nélkül agitálni a „másoknak nem ártó”, könnyű drogok fogyasztásának büntethetősége ellen, sőt, még e drogok fogyasztása mellett is. Ehhez csak annak a személyiségnek a lelki világába kell beleillesztenünk magunkat (ami voltaképp nem is esik annyira nehezünkre), aki úgy gondolja, hogy azért, mert mások hatalmat nyertek fölötté, egyáltalán nem biztos, hogy ezek a mások egyúttal okosabbak vagy tisztességesebbek is volnának nála. Felnőtt emberként ez a fajta ember úgy gondolja, hogy joga van ártani magának, joga van cigarettázni, joga van magát merev részegre inni, joga van akár a fejét a falba verni – de mindezt persze csak akkor, ha nem árt vele senkinek. Másoknak ugyanakkor a legcsekélyebb joguk sincs arra, hogy ezért őt – hatalmuknál fogva – bármi módon büntessék. Hiszen – ez a kiinduló tétel (a kályha, a lényeg, amihez mindig visszatérünk) – nem ártott senkinek; legfeljebb magának, de ez meg más lapra tartozik.

Ha valóban más lapra tartozik.

Mert ha nem az individuum, hanem a közösség szemszögéből tekintjük a dolgot, akkor minden olyan történés zavaró, ami a közösség életét megbolygathatja. A keresztény vallás is elítéli az öngyilkosságot, hiába fordul a leendő áldozat egyes egyedül önmaga ellen. Lehet, hogy a drogozó közvetlen kárt nem okoz másnak, de közvetve mindenképp okoz annak a közösségnek, amelyiknek tagja; egyel kevesebb a saját magával együtt a közösséget is boldogító, erősítő egyed. A részeges ember is kárt okoz, de az alkoholizmus – sajnos vagy nem sajnos – elég mélyen benne gyökerezik a magyar társadalomban (ha úgy tetszik, a magyar kultúrában) ahhoz, hogy a mértéktelen ivás elleni harcot a teljes kudarc veszélye nélkül a politika (vagy akár a törzsi háború) témái és teendői közé lehessen emelni. Már csak azért se menne a dolog, mert van köztudottan nagyívó, miniszterelnöki rangú politikusunk, akinek nagyobb bűneit is megbocsátotta már a fél ország, miért pont ezt ne nézné el; ugyanakkor nincsen köztudottan füvet szívó vagy másképp drogozó, neves politikusunk. A közösség szemszögéből tekintve tehát mindenki, aki drogozik, és mindenki, aki a drogozókkal valamilyen módon rokonszenvezik, az a közösségnek okoz kárt, illetve akar kárt okozni. És ehhez még azt sem

szükséges hozzátenni, ami nem csak igaznak tűnik, de az igazi kárnak és veszedelemnek a közösség egészére nézve: a kenderszármazékok szívása is szenvedéllyé válhat, függőséget alakíthat ki, drága mulatsággá nőheti ki magát, amit valamiből csak fedezni kell; a fogyasztás rabja már semmiképp nem az a felelős és független személyiség, aki kellőképp hasznos ellenpontja lehet a hatalomnak, hanem egy kiszolgáltatott személyiség, akit könnyebben lehet a közösséggel szemben, a közösség kárára mozgósítani. Nos, pontosan ez az, amitől a nemzet-, a közösségfélők aggódnak.

Hiába hangoztatják tehát a kendermagosok, hogy nem a fűszívás mellett tüntetnek, hanem a büntethetőség ellen (s ugyanilyen fölöslegesen jelenti ki Jancsó Miklós, hogy ő nem szív, csak az ember önrendelkezési jogáért tüntet), a „közösségi” („nemzeti”) táborból ezt sem hiszi el nekik senki; már csak azért sem, mert a liberálisok nem általában a kiszolgáltatott embereket, hanem ezúttal kifejezetten a drognak, és az amúgy is már liberalizált (enyhített) drogtörvénynek kiszolgáltatottakat védik.

A drog mint hadszíntér váratlanul azt is megmutatja, hogy a balliberális törzsön belül is húzódik (törzsi) törésvonal. A baloldaltól nem általában a közösségi felfogás idegen, csak a nacionalista (hangsúlyosan nemzeti, magyar) felfogás. Éppen ezért még ettől az eszmehiányos, pragmatikus baloldali politikától is (ami a szocialistákat jellemzi) távol áll az individualista liberalizmusnak az a fajta egyoldalúsága, amely megfelelkezik a másik (közösségi) nézőpontról (legalábbis ennek hangoztatásáról). „Az MSZP-frakció sem most, sem a jövőben nem támogatja a drogliberalizációt” – szögezi le a képviselőcsoport a botrány után megfogalmazott közleményében. A frakció szerint a Kendermag-tüntetés csupán arra volt jó, hogy a nemrégiben elfogadott, szakmailag megalapozott Btk.-módosítás után a már megnyugodni látszó kedélyeket újra felborzolja.⁴

Egyenes beszéd. Azt is mondhatnánk, hogy a nacionalisták váratlanul a baloldaltól kaptak erősítést, ami elegendő lehet a hazai liberálisok legyőzéséhez. Hogy mégsem így áll ez, akkor derül ki majd minden egyes alkalommal, amikor a gyakorlatban leszünk kénytelenek felelni Konrád kérdésére: hogyan lehetne, miképpen kellene üldözni és büntetni, elítélni azt a kenderszármazékot fogyasztó fiatalot, aki amúgy is elég szerencsétlen, ráadásul (eddig) a légynek sem ártott, legfeljebb saját magának. Ha mégsem büntetjük őket, azt tesszük, amit a kendermagosok kértek. Ha meg mégis, lehet, hogy jobb lesz a közösségnek, de mi lesz az egyénnel? Az önrendelkezésével? A szabadságával?

Legyen ez a liberálisok gondja?

A drog-hadszíntéren akkor ugyancsak hosszú háborúra kell berendezkedni.

¹Feljegyzések

2003. május 5.

² 2003. április 30.

³ A tüntetés egyik táblája – az aznap esti tévéhíradó körmönfont tálalásából kihámozhatóan – azt ajánlotta „az egyik kisebbségnek” – azaz a zsidóknak –, hogy a saját gyermekeiket kínálgassák a fűvel. A megkérdezett szakértő szerint nem történt uszítás, ezért nincs ok eljárás indítására.

⁴ Népszabadság, 2003. május 6.